

Arvoisat sotiemme veteraanit, hyvät sankarivainajiamme kunnioittamaan saapuneet raumalaiset,

Ei ole lainkaan itsestään selvää, että tämä seppelenlasku tänään järjestetään.

Ei ole lainkaan itsestään selvää, että saamme tänään täällä yhdessä laulaa ja kuulla sisimpäämme koskettavaa musiikkia. Kesäkuussa 1944 kaikki näytti hyvin hyvin toisenlaiselta, silloin maamme ja kansamme olemassaolo oli veitsen terällä.

Rauman lyseon kasvatti, jatkosodan vaikeiden vuosien pääministeri, tohtori Edwin Linkomies muistelee seuraavalla tavalla niitä dramaattisia kesäkuun 1944 päiviä, jolloin Neuvostoliiton suurhyökkäys Kannaksella alkoi:

”(sitaatti) Kesäkuun 10. päivä matkustin Heinolaan, jossa vihittiin reumasairaala. Hämeenlinnan jälkeen sain radiosta kuulla neuvostojoukkojen alkaneen Kannaksella hyökkäyksen, joka oli tavallista voimakkaampi. Tajusin heti, että jotakin vakavaa oli tapahtunut, vaikken tietysti vielä voinut aavistaa, että todellinen katastrofi oli kohdannut Kannaksen armeijaamme. Kun sitten seuraavana päivänä saavuin takaisin pääkaupunkiimme, pyysin puolustusministeri Waldenia heti luokseni. En koskaan unohda minkä näköisenä hän saapui huoneeseeni. Hänen kasvoistaan näki kaiken, hänen ei tarvinnut sanoa sanaakaan, kun jo ymmärsin armeijaa kohdanneen katastrofin suuruuden.” (sitaatti)

Kaksi viikkoa myöhemmin tilanne oli yhä kriittinen. Valtioneuvos Paasikivi kirjoitti päiväkirjaansa: (sitaatti) ”Walden sanoi, että joka viikko minkä pääsemme eteenpäin, on meille eduksi. Voi jotain tapahtua. Toisin sanoen: odotetaan siis ihmettä!” (sitaatti kiinni)

Hyvät ystävät, ihmettä ei odotettu turhaan. Koettiin torjuntavoiton ihme ja Talin-Ihantalan ihme. Ja Waldenin ajatus siitä, kuinka jokainen päivä josta selvittiin, oli eduksi, toteutui myös, sillä kesän kuluessa Neuvostoliiton ja länsiliittoutuman välinen kilpajuoksu Berliiniin kiihtyi, mikä tarkoitti sitä, että puna-armeijan joukkoja alettiin siirtää Kannakselta Keski-Euroopan rintamille. Syyskuussa-44 Suomi sai solmittua rauhan, aseet hiljenivät. Kapitulaatiolta, antautumiselta, vältyttiin, toisin kuin vielä kesäkuussa oli näyttänyt.

Kansakuntamme veitsenterällä olo ei kuitenkaan loppunut. Alkoivat vaaran vuodet ja raskaiden sotakorvausten vuodet. Niistäkään selviytyminen ei ollut itsestään selvää, vaan voimme hyvin puhua tässäkin kohdin jonkinlaisesta ihmeestä.

Mikä oli näiden kaikkien ihmeiden takana? Aineelliset voimavarat olivat sotavuosina ja heti niiden jälkeen hyvin niukat. Raha, raaka-aineet tai markkinavoimien toimivuus eivät siis ihmettä aikaan saaneet. Sen sijaan hyvä henki, talkoohenki, yhteisvastuu, toisten auttaminen, yhteen hiileen puhaltaminen, ahkeruus ja epäitsekkyyys olivat kaiken takana.

Seisoessamme tänään sankarivainajien hautakumpujen äärellä, olemme kasvotusten nimenomaan epäitsekkyiden, uhrautumisen ja hyvän joukkuehengen kanssa. Olemme kasvotusten juuri niiden asioiden kanssa, joista nyky-yhteiskunnassa on suurin puute. Tällä arvokkaalla paikalla haluan tänään vedota raumalaisiin ja suomalaisiin: jättäkäämme itsekkyyden ajatukset ja pyrkikäämme kohti epäitsekkyyttä.

Sillä kun olemme itsekkäitä ja ahneita, petämme sankarivainajien ihanteet ja perinnön. Ja toisin päin: Kun yhdessä toinen toistamme tukien rakennamme tätä maata tähtäimessä yhteinen hyvä, vaalimme ja kunnioitamme sankarivainajien perintöä kaikkein kauneimmalla tavalla.

Hyvät ystävät, sankarihaudat kertovat suurimmasta epäitsekkyydestä. Vaalikaamme maassamme aina epäitsekkyiden ajatusta, nojautukaamme henkisiin arvoihin, hyvään henkeen ja hyvyyteen! Näin täytämme kunniavelkamme.